

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/26/2024
Identifikačné číslo spisu:	4621200502
Dátum vydania rozhodnutia:	29.05.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4621200502.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a členov senátu JUDr. Jozefa Zlochu a JUDr. Viery Nevedelovej, v spore žalobcu: I. B., nar. H., bytom M., zast. advokátom Mgr. Petrom Rybánskym, so sídlom Farská 46, Nitra, proti žalovaným: 1/ I. Y., nar. H., bytom T. a 2/ J. Y., nar. H., bytom T., o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, pôvodne vedenom na Okresnom súde Topoľčany (po zmene súdnej mapy Okresný súd Nitra) pod sp. zn. 5C/6/2021, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 3. augusta 2023 sp. zn. 9Co/100/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovaní 1/ a 2/ m a j ú voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Topoľčany, po zmene súdnej mapy Okresný súd Nitra (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 23. marca 2022 č. k. 5C/6/2021-152 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“ alebo „rozhodnutie okresného súdu“) žalobu zamietol (prvá výroková veta); žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania nepriznal (druhá výroková veta).

1.1. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti zapísanej v katastrálnom operáte katastrálneho odboru Okresného úradu A., pre okres A., obec M., k. ú. M. na LV č. XXX, ako parcela CKN č. 111/13 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 56 m², o výške spoluvlastníckeho podielu 1/1. Žalobu odôvodnil tým, že napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 27. januára 2010 č. k. 5C/177/1997-507 v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu bolo zrušené podielové spoluvlastníctvo a do bezpodielového spoluvlastníctva žalovaných bola prikázaná v celosti parcela č. 111/13, následne zistil, že toto vlastníctvo žalovaných je evidované nesprávne. Poukázal pritom na skutočnosť, že bolo vykonané zameranie pozemkov a zo Záznamu podrobného merania zmien č. 290 z 20. januára 2020 vyhotovenom Ing. Mariannou Hatalovou vyplýva výrazné posunutie v zákrese parciel v katastrálnej mape; bolo zistené

posunutie hranice pôvodnej parcely č. 111/1 oproti pôvodnej pozícii o približne 5 metrov. Poloha spornej parcely č. 111/13 bola určená v mieste parcely č. 111/1, ktorá je v jeho výlučnom vlastníctve a nebola predmetom vyššie uvedeného súdneho konania pred Okresným súdom Topoľčany. Žalobca taktiež uviedol, že on parcelu č. 111/1 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 694 m² nadobudol do svojho výlučného vlastníctva už v roku 1985, odkedy ju nerušenie užíva. Zdôraznil, že všetky dotknuté nehnuteľnosti v ich pôvodnej výmere užíval už od roku 1980 a užíva ich do dnešného dňa. Pre žalobcu z uvedeného vyplýva, že pred žalovanými minimálne titulom vydržania musel nadobudnúť vlastnícke právo ku všetkým pozemkom, ktoré od roku 1980 užíva s o svojou rodinou a k o svoje výlučné vlastníctvo. Žalovaní považovali žalobu za škandalóznú a nezmyselnú; namietali absenciu naliehavého právneho záujmu. Poukázali na rozsudok Okresného súdu Topoľčany, na ktorý poukázal aj žalobca, ktorý usporiadal po dlhom súdnom konaní vlastnícke vzťahy.

1.2. Okresný súd vec právne posúdil podľa § 123, § 126 ods. 1, § 129 ods. 1, § 130 ods. 1, § 132 ods. 1, § 134 ods. 1, ods. 3 Občianskeho zákonníka; aplikoval § 67c ods. 5, § 70 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (ďalej len „zákon č. 162/1995 Z. z.“ alebo „katastrálny zákon“). Ustálil predmet konania, ktorým bolo určenie vlastníckeho práva žalobcu k parcele č. 111/13 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 56 m² k jednej z parciel, ktorá vznikla rozdelením pôvodnej parcely č. 111/2 zapísanej na LV č. XXX pre k. ú. L. pri rozhodnutí súdu o zrušení a vyporiadaní tejto parcely rozsudkom z 27. januára 2010 č. k. 5C/177/1997-507, ktorý nadobudol právoplatnosť 8. februára 2011, a ktorým bola sporná parcela prikázaná do bezpodielového spoluvlastníctva žalovaných.

1.3. Pokiaľ žalobca žalobu odôvodnil výsledkom vykonaného zamerania pozemkov - Záznamu podrobného merania zmien č. 290 z 20. januára 2020 (ďalej aj „Záznam podrobného merania zmien“) vyhotovenom zhotoviteľkou Ing. Mariannou Hatalovou a tvrdil, že poloha spornej parcely č. 111/13 bola určená v mieste parcely č. 111/1, ktorá je v jeho výlučnom vlastníctve a nebola predmetom súdneho konania, okresný súd poukázal na inštitút vydržania, jeho teoretické a právne východiská. Uviedol, že nadobudnutie vlastníckeho práva žalobcu vydržaním podielu 2/7 parcely č. 111/2 bolo riešené v konaní vedenom na Okresnom súde Topoľčany, ktorý rozsudkom z 3. februára 2009 č. k. 6C/80/2008-176 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 26. júna 2009 sp. zn. 5Co/63/2009 žalobu žalobcu I. B. a T. B. proti žalovaným I. Y. a J. Y. zamietol. Z uvedených rozsudkov vyplýva, že žalobca neunesol dôkazné bremeno v tom smere, aby preukázal, že v minulosti na základe kúpnej, resp. darovacej zmluvy nadobudol aj časť spoluvlastníckeho podielu parcely č. 111/2 (okrem spoluvlastníckeho podielu troch sedmín na základe kúpnej zmluvy z 26. augusta 1994). Z uvedených rozhodnutí tiež vyplýva, že parcela č. 111/2 - dvor o výmere 290 m² existovala minimálne pred rokom 1982 a popri tejto parcele existovala aj parcela č. 111/1 - dvor o výmere 694 m². Uvedené pre okresný súd znamenalo, že žalobca v súvislosti s kúpnu zmluvou z roku 1982 musel mať vedomosť o existencii parcely č. 111/2 o výmere 290 m², ktorú nikdy nekúpil, resp. nezískal darom. Na základe uvedeného nie je možné hovoriť o dobromyseľnosti žalobcu v súvislosti so vstupom do držby predmetnej nehnuteľnosti. Žalobca v prejednávanej veci napokon nepreukázal žiadne nové skutočnosti vo vzťahu k vydržaniu.

1.4. Pokiaľ žalobca žiadal určiť jeho vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti z dôvodu zosúladenia evidovaného a právneho stavu s reálnym stavom, súd prvej inštancie poukázal na inštitút opravy chýb v katastrálnom operáte, ktorý podľa katastrálneho zákona je potrebné v praxi chápať ako opravu chybné zapísaných údajov svojou povahou technických chýb formálneho charakteru, najmä chýb v písaní a počítaní. Oprava chýb v žiadnom prípade nemôže meniť zmysel a obsah rozhodnutia; rozhodnutie vo veci opravy chýb nemôže nahrádzať rozsudok súdu vo veci určenia práva alebo právneho vzťahu k nehnuteľnostiam. Opravou chýb v katastrálnom operáte nemožno riešiť zmenu vo vlastníckych vzťahoch.

1.5. Žalobca oprel svoju argumentáciu o Záznam podrobného merania zmien. K uvedenému okresný súd uviedol, že tento záznam je bez odtlačku pečiatky a podpisu vyhotovujúcej osoby, ku ktorému nedostatku sa žalobca žiadnym spôsobom nevyjadril. Žalobca nepredložil žiaden geometrický plán, kde by bolo zakreslenie pôvodnej parcely č. 111/2, resp. rozdelenie po vyporiadaní podielového

spoluvlastníctva parcely č. 111/2 a parcely č. 111/1 oproti skutočnému stavu, resp. stavu po posunutí hraníc - vyznačenie hraníc pozemku v teréne podľa údajov katastra. Žalobca tak svoje tvrdenie o posunutí hranice parcely č. 111/1, ako táto zasahuje (resp. do nej zasahuje - poznámka dovolacieho súdu) do parc. č. 111/13 nepreukázal; žalobcom požadované určenie vlastníckeho práva len k parcele č. 111/13 sa javí ako účelové, z dôvodu nespokojnosti žalobcu s pôvodným vyporiadanim podielového vlastníctva strán sporu v konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 5C/177/1997; zo žalobcom predložených listín nemal okresný súd z a preukázané, že by sporná parcela celá spadala pod novú hranicu parcely č. 111/1.

1.6. Súd prvej inštancie uzavrel, že nemal preukázané nadobudnutie vlastníckeho práva žalobcu vydržaním, keď nebola splnená podmienka dobromyseľnosti v súvislosti so vstupom žalobcu do držby predmetnej nehnuteľnosti a jej nepretržité užívanie a žalobca nepreukázal posunutie hraníc parcely č. 111/1 a jej zasiahnutie do parcely č. 111/13. Z uvedených dôvodov okresný súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

1.7. Okresný súd zamietol žalobcov návrh na vykonanie dôkazu - vykonanie znaleckého dokazovania na náklady žalovaných, ktoré navrhol na pojednávaní konanom 14. marca 2022. Poukázal na rýchlosť a hospodárnosť konania a dôkazy, z ktorých vychádzal pri rozhodovaní, keď dospel k záveru, že žaloba je nedôvodná.

1.8. Žalovaným, v spore v celom rozsahu úspešným, nárok na náhradu trov konania nepriznal nakoľko im v spore žiadne trovy nevznikli a žiadne trovy si ani neuplatnili.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 3. augusta 2023 č. k. 9Co/100/2022-239 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (prvá výroková veta); žalovaným 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (druhá výroková veta).

2.1. Odvolací súd potvrdil rozsudok okresného súdu postupom podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“). Mal za to, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav a vec správne právne posúdil; v odôvodnení rozhodnutia dal odpovede a riadne odôvodnil všetky pre posúdenie veci podstatné skutočnosti a to i tie, ktoré žalobca uvádzal v odvolaní. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považoval odvolací súd za dostatočne odôvodnené a preskúmateľné, a preto považoval odvoláciu námietku ohľadne nedostatočného odôvodnenia za nedôvodnú.

2.2. Odvolací súd sa vysporiadaval s odvolacími námietkami a uviedol, že žalobca iba vo všeobecnosti tvrdil, že podmienka dobromyseľnosti z jeho strany bola splnená, keď je výlučným vlastníkom pozemku, ktorého je sporná parcela súčasťou, a to bez toho, aby splnenie vstupu do dobrovoľnej držby a jej následné trvanie po potrebnú dobu podporil konkrétnymi tvrdeniami a preukázal potrebnými dôkazmi.

2.3. Vo vzťahu k argumentácii žalobcu, že mu na parcele č. 111/2 patrí podiel vo veľkosti 5/7 a nie 3/7, uvedené nebolo predmetom prejednávanej veci, a le iného, právoplatne skončeného konania. Iba spochybnenie vlastníckeho práva žalovaných automaticky neznamena, že vlastnícke právo patrí žalobcovi. Žalobca sa k otázke jeho vlastníckeho práva, prípadne vlastníckeho práva jeho právnych predchodcov, ako aj k otázke dobromyseľnosti vyjadroval veľmi všeobecne, bez väzby na konkrétne skutkové tvrdenia.

2.4. Pokiaľ žalobca poukazoval na vlastníctvo parcely č. 111 (teraz parc. č. 111/1 a parc. č. 111/2), jej vlastníctvo automaticky nepreukazuje posun parcely č. 111/13 do parcely č. 111/1 a žalobca žiaden relevantný dôkaz na preukázanie tejto skutočnosti súdu nepredložil.

2.5. Ak okresný súd odvolaním napadnuté rozhodnutie založil aj na konštatovaní, že žalobca nepredložil geometrický plán s pečiatkou a podpisom a žalobca namietal, že kópiu geometrického plánu priložil k žalobe, originál osobne predložil na pojednávaní 14. marca 2022, sudkyňa ho neprevzala a nezaložila do

spisu, odvolací súd uviedol, že žalobca so žalobou predložil znalecký posudok, ktorého súčasťou bol aj geometrický plán Ing. Ivany Zemkovej. Predložil tiež Záznam podrobného merania zmien z 20. januára 2020 Ing. Marianny Hatalovej, ktorý nemal pečiatku a podpis. Odvolací súd preskúmal tvrdenie žalobcu a zistil, že tvrdenie o tom, že osobne geometrický plán predkladal súdu na pojednávaní dňa 14. marca 2022 nevyplýva zo zápisnice z tohto pojednávania a ani zo zvukového záznamu z pojednávania.

2.6. Až k odvolaniu žalobca pripojil Záznam podrobného merania zmien z 20. januára 2020 a Geometrický plán č. 7/2020 Ing. Marianny Hatalovej z 29. januára 2020; uvedený geometrický plán sa dovtedy v súdnom spise nenachádzal. Uvedené odvolací súd vyhodnotil tak, že predloženie Geometrického plánu č. 7/2020 je v zmysle § 366 CSP novotou, na ktorú neprihliadal. Na základe uvedeného považoval odvolací súd záver súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby pre nesplnenie podmienok vydržania a nepreukázanie tvrdenia o posunutí hraníc parcely č. 111/1, ako zasahuje do parcely č. 111/13, za správne.

2.7. Odvolací súd sa stotožnil s postupom súdu prvej inštancie, ktorý zamietol návrh žalobcu na vykonanie znaleckého dokazovania a finančné náklady žalovaných. Bez žalobcom uvádzaných skutkových tvrdení a preukázaných ním uvedenými dôkazmi, a to ohľadom vstupu do dobromyseľnej držby, aj následného trvania po potrebnú dobu, by bolo vykonanie znaleckého dokazovania predčasné, a teda ne hospodárne. Ak žalobca mal za to, že ním tvrdené skutočnosti môžu byť preukázané znaleckým dokazovaním, mal takéto dokazovanie navrhnúť. Povinnosť zložiť preddavok na trovy znalca mal znášať žalobca a nie žalovaný, ako to navrhoval žalobca; podľa § 253 ods. 3 CSP platí, že ak strana v lehote určenej súdom preddavok nezloží, súd navrhnutý dôkaz nevykoná.

2.8. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania odvolací súd aplikoval § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešným žalovaným priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodil z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a priznal mu nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Namietal porušenie práva na spravodlivý proces, ako aj nesprávne právne posúdenie.

3.1. Dovolateľ komplexne zhodnotil procesný postup súdov nižších inštancií ako taký, ktorý je neprijateľný, a preto robí ich rozhodnutia neudržateľné z hľadiska procesného i hmotnoprávneho. Mal za to, že odvolací súd veľmi povrchné posudzoval námietky žalobcu proti rozsudku prvej inštancie; pri elementárnej logike nemožno prijať závery o nepreukázaní dobromyseľnosti žalobcu o užívaní spornej nehnuteľnosti.

3.1.1. Dovolateľ tvrdil, že vydokladoval nadobúdacie tituly k spornej nehnuteľnosti, čo súd prvej inštancie v svojom rozhodnutí aj spomenul, avšak uzatvoril, že dobromyseľnosť žalobcu nepreukázal. Pozornosti súdov nižších inštancií ušlo, že žalobca sa stal vlastníkom spornej parcely už v roku 1982, čo doložil dobovými dokladmi z katastra nehnuteľností a sporná parcela bola evidovaná ako súčasť parcely č. 111. Poukázal na otázku dobromyseľnosti a vyhodnotil, že s určitosťou je vlastníkom spornej nehnuteľnosti od roku 1982; spornú nehnuteľnosť ako súčasť parcely č. 111 nadobudol dobromyseľne, o čom svedčia listiny opatrené dobovými pečiatkami, ktoré v tom čase svedčili o pravosti v nich uvedených údajov. Mal za to, že postupom nižších súdov bol žalobca ukrátený v jeho práve na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“), ako aj v práve vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy. Zdôraznil, že názor odvolacieho súdu o nepreukázaní dobromyseľnosti žalobcu nemožno pri predložených dôkazoch ani pri najväčšej snahe prijať a tento hodnotiaci záver súdu je možné považovať za prílišný formalizmus pri rozhodovaní.

3.2. Dovolateľ namietal vadu napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spočívajúcu v jeho nedostatočnom odôvodnení. Poukázal na skutočnosť, že odôvodnenie rozhodnutia je súčasťou práva na

spravodlivý proces; súd sa musí náležite vysporiadať so všetkými skutočnosťami, ktoré považuje za dokázané, uviesť dôkazy, o ktoré sa skutkové zistenia opierajú, úvahy, ktorými sa súd spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako aj právne úvahy, na základe, ktorých podľa príslušných ustanovení zákona, posudzoval dokázané skutočnosti. V napadnutom rozhodnutí odvolacieho súdu žalobca nachádza odkaz na niektoré dôkazy, tieto nemožno za žiadnych okolností hodnotiť spôsobom, ako uviedli súdy nižších inštancií. Inak povedané, nemožno iba tvrdiť, že tá-ktorá skutočnosť nie je preukázaná bez toho, aby bolo možné z odôvodnenia dovodiť úvahy súdu o tom, prečo relevantné dôkazy vyhodnotil záporným spôsobom. Vo vzťahu k uvedenému dovolateľ namietal, že z rozhodnutí súdov nižších inštancií nemožno dovodiť úvahy, ktorými sa mali súdy oboch inštancií riadiť. Z uvedeného dôvodu je potrebné napadnuté rozhodnutie označiť za arbitrárne a neudržateľné.

3.3. Uplatniac dovolací dôvod uvedený v § 420 písm. f) CSP žalobca namietal nevykonanie znaleckého dokazovania napriek výslovnému procesnému návrhu žalobcu. Považoval za nesporné, že navrhol vykonať znalecké dokazovanie v konaní pred súdom prvej inštancie na pojednávaní dňa 14. marca 2023; súd prvej inštancie návrh na vykonanie dokazovania so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania zamietol. Tento postup okresného súdu odvolací súd podporil tvrdením, že žalobca, ktorý navrhol znalecké dokazovanie, mal znášať trovy znaleckého. Z uvedeného žalobca vyvodil, že mal byť sankcionovaný zamietnutím návrhu na vykonanie znaleckého dokazovania za jeho návrh, aby súd prvej inštancie zaviazal na náhradu znaleckého žalovaných. Tento postup považoval za rozporný so zásadami vedenia súdneho konania.

3.3.1. Súd prvej inštancie totiž nerozhodol o vykonaní znaleckého dokazovania a ani neuložil žalobcovi, aby zložil preddavok v súdom určenej lehote. Súd prvej inštancie namiesto toho, aby rozhodol o nariadení znaleckého dokazovania a sám rozhodol o povinnosti účastníka zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania, návrh žalobcu na vykonanie znaleckého dokazovania bez ďalšieho zamietol. Na postup súdu prvej inštancie bolo nesprávne aplikované ustanovenie § 253 CSP. Nebolo pochybné, že žalobcom namietanú zásadnú skutočnosť - posunutie hraníc pozemkov, bolo možné zistiť prostredníctvom osoby s odbornou znalosťou.

3.4. Za nesprávne vyriešenú otázku zo strany odvolacieho súdu považoval žalobca vyriešenie otázky, kedy bol Geometrický plán č. 7/2020 Ing. Marianny Hatalovej predložený súdu. Žalobca zotrval na argumentácii, že tento geometrický plán predkladal pred súdom prvej inštancie, a to pripojením k žalobe a následne na pojednávaní. Ak súdy nižších inštancií na tento geometrický plán neprihliadali, došlo k zásadnému porušeniu zásady rovnosti zbraní a práva žalobcu na súdnu a inú ochranu.

3.5. Podľa názoru dovolateľa neobstojí ani názor odvolacieho súdu, že Geometrický plán č. 7/2020 Ing. Marianny Hatalovej mal byť novotou v odvolacom konaní. Bolo potrebné ustáliť, či je možné geometrický plán označiť za novotu v konaní. Nebolo sporné, že žalobca okrem geometrického plánu pred súdom prvej inštancie predložil i Záznam podrobného merania zmien z 20. januára 2020, ktorý je podkladom pre vyhotovenie geometrického plánu. Žalobca riadne uplatnil prostriedok procesného útoku spočívajúci v skutkovom tvrdení, že v katastrálnom operáte došlo k posunu hraníc pozemkov na základe rozhodnutia Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 5C/177/1997; uvedené skutkové tvrdenia žalobca predložil práve Záznamom podrobného merania zmien, z ktorého vychádza i predložený geometrický plán. Už zo Zánamu podrobného merania zmien tak bolo zrejmé skutkové tvrdenie žalobcu, keďže do geometrického plánu je premietnutý záznam podrobného merania. Súdy nižších inštancií bez náležitého odôvodnenia a s dávkou arbitrárnosti a formalizmu sa odmietli zaoberať skutkovým tvrdením žalobcu o posunutí parciel v katastrálnom operáte, na ktoré poukázal už v podanej žalobe.

3.5.1. Dovolateľ v tomto smere tvrdil, že skutkové tvrdenia žalujúcej strany sú prostriedkami procesného útoku a skutkové tvrdenia žalovanej strany sú prostriedkami procesnej obrany; procesnej povinnosti strany sporu uviesť skutkové tvrdenia zodpovedá procesná povinnosť protistrany poprieť tvrdené skutočnosti a z ustanovenia § 151 CSP vyplýva procesná situácia za nesplnenie procesnej povinnosti. Konanie pred súdom má zabezpečiť pre stranu konania spravodlivú ochranu ich práv a záujmov. Preto im musí byť vytvorená možnosť predvídať rozhodnutie súdu a tomu prispôbiť

uplatňovanie svojich procesných práv. Dovolateľ mal za to, že súd prvej inštancie nepostupoval naznačeným spôsobom; nepredvídateľný postup súdu prvej inštancie bol v rozpore s právom sporovej strany na spravodlivý proces a odvolací súd zásadnú vadu konania nijako nezhojil.

3.5.2. Pokiaľ odvolací súd aplikoval § 366 CSP tento umožňuje odvolateľovi za výnimočných okolností použiť aj ďalšie prostriedky procesného útoku alebo procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, no musí sa tak udiť najneskôr v odvolaní; odvolateľ tvrdil, že novoty mohol uplatniť najneskôr do uplynutia lehoty na odvolanie proti rozsudku. Ak by aj pripustil, že mal predložiť geometrický plán spolu s odvolaním, je nado všetku pochybnosť zrejmé, že ak by aj mal geometrický plán byť posúdený ako samostatný prostriedok procesného útoku, v zmysle ustálenej súdnej praxe bol uplatnený včas.

4. Žalovaní v písomnom vyjadrení navrhli, aby žalobcovi bolo písomnou formou vysvetlené, že jeho konanie je protiprávne. Poukázali na doterajšie spory a konania vedené pred Okresným súdom Topoľčany pod sp. zn. 5C/6/2021 a 5C/177/1997 v spojení s rozhodnutiami odvolacieho súdu. Je to žalobca, ktorý právoplatné rozhodnutia súdov nerešpektuje, žalobca s manželkou bránia žalovaným užívať výlučné vlastníctvo parcely č. 111/13. Tento bezprávnny stav trvá viac ako 10 rokov a žalobca svojím konaním tento protiprávnny stav predlžuje.

5. Žalobca v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovaných považoval ich argumentáciu mimo merita dovolacieho konania; zotrval na podanom dovolaní a dôvodoch v ňom uvedených. Právny zástupca žalobcu na jeho pokyn poukázal na predmet konania vedeného na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 5C/177/1997; zdôraznil, že určenie vlastníckeho práva je predmetom a ž teraz prejednávaneho konania, v ktorom je potrebné skúmať nadobúdacie tituly účastníkov, a teda nielen žalobcu ako aktívne legitimovaného, ale aj žalovaných. V písomnom vyjadrení spochybnil nadobúdacie tituly žalovaných k predmetným nehnuteľnostiam a zdôraznil, že on preukázal svoje vlastné výlučné vlastnícke právo k predmetu sporu.

6. Žalovaní v ďalšom vyjadrení uviedli, že argumenty žalobcu sú len recyklovanými argumentami po viac ako dve desaťročia s tým obsahom, že pravdu má len žalobca a všetky súdne rozhodnutia sú v rozpore s jeho vlastníckymi právami.

7. Žalobca následne, po uplynutí lehoty na podanie dovolania, reagoval viacerými písomnými podaniami.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania. Po preskúmaní podaného dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné, ale nie je dôvodné, preto ho zamietol.

9. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, majúci v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012, ktoré sú aktuálne aj za súčasnej procesnoprávnej úpravy).

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na príslušnom súde nápravy chýb a nedostatkov konaní a rozhodovaní súdov nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť vo veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho

konania (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015).

11. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorý sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto podmienka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/348/2013, 3Cdo/319/2013, 3Cdo/357/2016, 3Cdo/208/2014).

12. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých spor bol právoplatne skončený meritórnym rozhodnutím musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch. Ak by dovolací súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

13. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti; z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

14. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je procesnou povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

15. V danom prípade dovolateľ vyvodil prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, keď tvrdil, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ako aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP, keď tvrdil, že v konaní bola posudzovaná právna otázka, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

16. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

18. Vo vzťahu k § 420 písm. f) CSP (ako v prípade ďalších vád zmätočnosti uvedených v § 420 CSP) platí, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil namietanej vady zmätočnosti; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/8/2017, 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

19. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konania. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

20. Pokiaľ dovolateľ uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, z obsahu dovolania možno vyvodit', že namietal:

- nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu (v spojení s rozsudkom súdu prvej inštalácie) pokiaľ ide o otázku vydržania vlastníckeho práva žalobcu k spornej nehnuteľnosti (parc. č. 111/13),
- nesprávne hodnotenie dôkazov, resp. ich nedostatočné hodnotenie, pokiaľ ide o vydržanie vlastníckeho práva žalobcu k spornej nehnuteľnosti,
- nevykonanie dôkazu spočívajúce v nenariadení znaleckého dokazovania,
- nevykonanie dôkazu - Záznamu podrobného merania zmien a Geometrického plánu č. 7/2020 Ing. Marianny Hatalovej v odvolacom konaní s poukazom na § 366 CSP.

21. K uvedenému dovolací súd uvádza, že sporové konanie je konaním, v ktorom vždy proti sebe stoja dve strany, ktorých tvrdenia a záujmy sú v zásade protichodné. Úloha súdu je práve v tom, aby na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru o (ne)pravdivosti tvrdení tej-ktorej strany a prijal právne závery tomu zodpovedajúce. Je teda zrejmé, že jedna strana v spore musí byť vždy tou neúspešnou. Podstata dovolania a jeho dôvodov nemôže byť založená na samotnej skutočnosti neúspechu v konaní a na argumentácii, že súdy mali považovať tvrdenia neúspešnej strany za pravdivé a relevantné.

21.1. Vzhľadom na dovolacie námietky týkajúce sa dokazovania, najvyšší súd dodáva, že dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorého si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu, a nie účastníkov konania (viď tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/99/2011, 2Cdo/141/2012, 3Cdo/201/2012, 4Cdo/125/2012, 5Cdo/251/2012, 6Cdo/36/2011 a 7Cdo/34/2011).

21.2. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúcej z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada, vychádzajúca z čl. 15 základných princípov Civilného sporového poriadku a normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu (v podrobnostiach pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729).

21.3. Ani nesprávne alebo neúplné vyhodnotenie vykonaných dôkazov, nie je v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Uvedenú dovoláciu námietku bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, a to preto, že hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v danom prípade súdu prvej inštalácie a odvolaciemu súdu; pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R

6/2000), ako aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (napr. sp. zn. 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012) zastávali názor, že ani prípadná neúplnosť, či nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná bez ďalšieho za dôvod zakladajúci tzv. zmätočnosťnú vadu konania. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu týchto judikátov a rozhodnutí nedotkli a treba ich považovať za naďalej aktuálne. Preto nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (viď rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) a nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

21.4. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu dovolací súd nie je oprávnený, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v súdnej veci dovolací súd nezistil.

22. V otázke namietaného vydržania spornej parcely žalobcom svoje hodnotenie vykonaného dokazovania realizoval už súd prvej inštancie, keď konštatoval, že nadobudnutie vlastníckeho práva žalobcu vydržaním k podielu bývalej parcely č. 111/2 bolo riešené už v konaní, ktoré prejednávanej veci predchádzalo. Išlo o konanie vedené pred súdom prvej inštancie pod sp. zn. 6C/80/2008, v ktorom bola žaloba žalobcov I. B. a T. B. zamietnutá. Rozsudok okresného súdu bol v danom prípade potvrdený rozsudkom krajského súdu a nadobudol tak právoplatnosť. Z uvedených rozsudkov vyplynulo, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že v minulosti na základe kúpnej alebo darovacej zmluvy odkúpil aj časť spoluvlastníckeho podielu parc. č. 111/2. Už z pk. vl. č. 24 bola preukázaná súčasná existencia parc. č. 111/2 a č. 111/1; žalobca v súvislosti s kúpnu zmluvou musel mať vedomosť o existencii tejto parcely, ktorú nikdy nekúpil a nezískal darom. Okresný súd túto otázku uzavrel konštatovaním, že v takom prípade nemožno hovoriť o dobromyseľnosti žalobcu v súvislosti so vstupom do držby predmetnej nehnuteľnosti. V prejednávanej veci už okresný súd uzavrel, že žalobca v spore nepreukázal žiadne nové skutočnosti a okresný súd nehodnotil ftk. pozemnoknižnej vložky inak ako súd v konaní, ktoré prejednávanej veci predchádzalo (sp. zn. 6C/80/2008). Reagujúc na odvoláciu argumentáciu odvolací súd v napadnutom rozsudku uzavrel, že žalobca iba vo všeobecnosti uvádzal, že podmienka dobromyseľnosti z jeho strany bola splnená, keď je výlučným vlastníkom pozemku, ktorého je sporná časť súčasťou, avšak bez toho, aby splnenie vstupu do dobromyseľnej držby a jej následné trvanie po potrebnú dobu podporil konkrétnymi tvrdeniami a preukázal potrebnými dôkazmi.

22.1. Odvolací súd tak podľa názoru dovolacieho súdu dostatočným spôsobom reagoval na odvoláciu argumentáciu žalobcu, ktorý v odvolaní viac spochybňuje nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu žalovanými na parc. č. 111/2 ako preukazuje dobromyseľnosť svojej oprávnenej držby k tejto parcele. Na to mu odvolací súd odpovedá, že otázka, či žalobcovi patrí (patril) podiel vo veľkosti 5/7 a nie 3/7 bolo predmetom iného, už právoplatne skončeného konania.

22.2. Žalobca v tomto smere v dovolaní iba vyjadruje nesúhlas s hodnotením zisteného skutkového stavu súdmi nižších inštancií, ponúka vlastné hodnotenie (žalobca je s určitosťou vlastníkom spornej nehnuteľnosti od roku 1982 ako súčasť parcely ČKN č. 111, k. ú. M.); uvedené pre konštatovanie zmätočnosťnej vady spočívajúcej v nesprávnom hodnotení dôkazov nepostačuje.

23. V rámci vád dokazovania dovolateľ namietal, že súd prvej inštancie pochybil, pokiaľ nenariadil na návrh žalobcu znalecké dokazovanie.

23.1. Pokiaľ ide o návrh na vykonanie dokazovania dovolací súd zo zápisnice z pojednávania zo 14. marca 2022 zistil, že žalobca na pojednávaní uviedol, že v prípade dokazovania žiadam súd určiť znalca, ktorý by dokázal, že táto parcela č. 111/13 leží na mojej parcele č. 111/1, ktorá je na mojom LV, taktiež uviedol, že pokiaľ ide o petit žaloby a mal by byť určený znalec, žiadam, aby tieto náklady znášal žalovaný, lebo jemu je známe užívanie v teréne od roku 1990 až dodnes.

23.2. Tento návrh na vykonanie dokazovania, ktorý bol prednesený na pojednávaní konanom 14. marca 2022, okresný súd zamietol so zreteľom na hospodárnosť konania a z dôvodu, že na základe vyhodnotenia (doposiaľ) vykonaných dôkazov dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná a návrh na vykonanie dokazovania je nadbytočný. S týmto postupom okresného súdu sa odvolací súd stotožnil a dodal, že bez žalobcom uvádzaných skutkových tvrdení a preukázania dôkazmi, ohľadom vstupu do dobromyseľnej držby a následného trvania potrebnú dobu, by bolo vykonanie znaleckého dokazovania predčasné a nehospodárne. Odvolací súd dodal, že ak mal žalobca za to, že ním tvrdené skutočnosti môžu byť preukázané znaleckým dokazovaním, mal takéto dokazovanie navrhnúť; povinnosť zložiť preddavok na takéto trovy mal potom znášať žalobca a nie žalovaný, ako to navrhol žalobca v konaní.

23.3. Je zrejmé, že súdy nižších inštancií sa dôkazným návrhom žalobcu zaoberali; nevykonanie dôkazu vo svojich rozhodnutiach odôvodnili.

23.4. Dovolací súd uvádza, že rozhodnutie, ktorý z navrhovaných dôkazov vykoná, patrí súdu (§ 158 ods. 1 CSP).

23.5. Zo žalobcovho návrhu na vykonanie dokazovania vyplýva splnenie povinnosti tvrdenia, na ktoré žiada vykonať dôkaz. V kontexte sporných otázok a predchádzajúcich súdnych konaní však absentuje nielen preukázanie dobromyseľnej držby, ako to uviedol odvolací súd, ale aj absencia akéhokoľvek dôkazu na tvrdenie žalobcu, ktoré je v rozpore so závermi vyplývajúcimi z predchádzajúcich právoplatne skončených sporov. Žalobca pred súdom prvej inštancie ako dôkaz predložil Záznam podrobného merania zmien, pričom súd prvej inštancie už pri predbežnom právnom posúdení sa zaoberal nielen otázkou, že nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním už bolo riešené v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/80/2008 a žalobca k uvedenému nepreukázal žiadne nové skutočnosti, ale aj otázkou, že žalobcom predložený Záznam podrobného merania zmien neobsahuje odtlačok pečiatky a podpis vyhotovujúcej osoby. Z uvedeného pre dovolací súd jasne vyplýva dôvod, pre ktorý súd prvej inštancie dôkazný návrh zamietol. Nevykonanie dôkazu je tak logickým a prirodzeným záverom na nepreukázanie dôvodnosti navrhovaného dokazovania. V konečnom dôsledku, ako správne poznamenal odvolací súd, žalobcovi nič nebránilo takýto dôkaz predložiť. Z prednesu žalobcu vyplýva, že takýto dôkaz predložený nebol (aj) z dôvodu povinnosti znášať náklady, ktoré strane v súvislosti s účasťou v konaní vznikli.

23.6. Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd sa vysporiadal s odvolacou námietkou žalobcu podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP a dodal, že žalobca mal takéto dokazovanie navrhnúť, povinnosť zložiť preddavok mal potom znášať v zmysle ustanovenia § 253 ods. 2 CSP žalobca a nie žalovaný, ako to navrhol žalobca v konaní, pričom podľa § 253 ods. 3 CSP platí, že ak strana v lehote určenej súdom preddavok nezloží, súd navrhnutý dôkaz nevykoná.

23.7. Citovanému záveru odvolacieho súdu dovolateľ pripisuje význam, ktorý toto konštatovanie nemá. Odvolací súd nesúhlasil s postupom súdu prvej inštancie z dôvodu, že tento nenariadil znalecké dokazovanie z dôvodu, že žalobca žiadal zaviazat' na trovy znalečného žalovaných, ale z dôvodu, že absentujú skutkové tvrdenia preukázané dôkazmi ohľadne vstupu do dobrovoľnej držby a jej následného trvania po potrebnú dobu. Na inom mieste odvolací súd pripomenul, že otázka vydržania bola riešená (a vyriešená) v inom právoplatne skončenom konaní a žalobca žiadne nové skutočnosti k vydržaniu neuviedol.

23.8. Nie je tak dôvodné tvrdenie žalobcu, že zamietnutím návrhu na vykonanie dokazovania bol žalobca sankcionovaný z dôvodu, že navrhol, aby súd prvej inštancie zaviazal na náhradu znalečného žalovaných.

24. K (ne)vykonaniu dôkazu - Záznamu podrobného merania zmien dovolací súd uvádza, že nezodpovedá obsahu spisu tvrdenie žalobcu o tom, že túto listinu ako originál predložil už v konaní pred súdom prvej inštancie. Takáto listina v spise obsiahnutá nie je a odvolací súd konštatoval, že overil tvrdenie žalobcu (že ju predkladal na pojednávaní konanom 14. marca 2022) a zo zvukového záznamu z pojednávania takáto skutočnosť nevyplýva.

24.1. Navyše, okresný súd dôkaz touto listinou vykonal (ako to vyplýva zo zápisnice z pojednávania zo 14. marca 2022), pred tým však upozornil, že uvedený dôkaz nemá náležitosti (odtlačok pečiatky a podpis úradnej osoby). Skutočnosti zistené z listinného dôkazu súd prvej inštancie uviedol v odôvodnení svojho rozsudku; reagujúc na absenciu náležitostí tejto listiny v súlade s týmto záverom dôkaznú hodnotu uvedenej listiny vyhodnotil.

25. Dovolateľ namietal nesprávny postup odvolacieho súdu, ktorý sa v odvolacom konaní nezaoberal ním k odvolaniu pripojeným dôkazom - Geometrickým plánom č. 7/2020 Ing. Marianny Hatalovej z 29. januára 2020 a považoval ho za neprípustnú novotu podľa § 366 CSP. Dovolateľ tvrdil, že mohol použiť aj ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie za podmienky, že tak spravil najneskôr do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

25.1. Prípustnosť uplatnenia podmienok procesného útoku v odvolacom konaní vyplýva z § 366 CSP; tieto možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich dovolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

25.2. Dovolateľ ani v odvolaní a ani v dovolaní neuviedol, z akých dôvodov prostriedok procesného útoku nepredložil už v konaní pred súdom prvej inštancie; z charakteru dôkazu prichádzalo do úvahy tvrdenie, že dovolateľ dôkaz nemohol predložiť (uplatniť) pred súdom prvej inštancie bez svojej viny.

25.3. K uvedenému sa vyslovil už Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS/10/2017, keď konštatoval, že právo tzv. novôt v odvolacom konaní je v systéme neúplnej apelácie nastavené reštriktívne ako výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní spravidla nie sú prípustné tie prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie.

25.4. Konštatujúc uvedené dovolací súd uzatvára, že aj keď predložením dôkazu, Geometrického plánu č. 7/2020 došlo v lehote na podanie odvolania, ide o neprípustnú novotu v konaní z dôvodu, že nejde o dôkaz, ktorý žalobca bez vlastnej viny nemohol predložiť už v konaní pred súdom prvej inštancie; z uvedeného dôkazu jasne vyplýva, že geometrický plán bol vyhotovený skôr (29. januára 2020) ako začalo pred okresným súdom konanie (19. februára 2021), vedomosť žalovaného o existencii geometrického plánu od roku 2020 vyplýva z tvrdenia žalobcu na pojednávaní 14. marca 2022 (ja som posunutie hraníc zistil až v roku 2020 vyhotovením geometrického plánu Ing. Hatalovou) a v konečnom dôsledku argument o dôvode, pre ktorý dôkaz predložený nebol v konaní pred súdom prvej inštancie z podaného odvolania nevyplýva.

25.5. Dovolací súd tak nesprávny postup odvolacieho súdu, ktorý považoval dôkaz predložený až v odvolacom konaní za neprípustný, nezistil.

26. K dovolacej argumentácii opierajúcej sa o § 420 písm. f) CSP v o vzťahu k nepreskúmateľnosti rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd napokon dodáva, že z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými

návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porovnaj I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, č i sp. zn. 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, 5Cdo/57/2019) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola strane odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie.

26.1. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), aj z rozhodnutí ústavného súdu vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej.

26.2. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať skutkovej i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

26.3. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov, patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivý súdny proces, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

26.4. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený, nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal.

26.5. Pokiaľ dovolateľ namieta nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd konštatuje, že v posudzovanom prípade obsah spisu a obsah napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolateľ nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu namieta iba všeobecne, v konkrétnosti iba k záverom týkajúcim sa a nepreukázania dobromyseľnosti. K uvedenému dovolací súd prijal závery v rámci vysporiadania sa tvrdenými vadami v dokazovaní, v bode 22. - 22.2. tohto rozsudku.

27. Dovolací súd uzatvára, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu vrátane ich dôvodov a námietok. Samotné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo strany na spravodlivý proces (IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 324/2011). Pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie veci túto vadu zmätočnosti nezakladá (R 24/2017); tento právny záver považuje za ústavnoprávne akceptovateľný i ústavný súd (I. ÚS 61/2019). Vzhľadom na uvedené dovolací súd neakceptoval opodstatnenosť dôvodov, ktoré dovolateľ uvádzal v dovolaní o zmätočnosti (§ 420 CSP) napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, trpiaceho nedostatkom riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia, pretože uvedené nezistil.

28. Dovolateľ tak neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mu mal znemožniť uskutočňovanie jemu patriacich procesných práv v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP); nezistenie porušenie práva na spravodlivý proces bolo dôvodom pre zamietnutie dovolania v zmysle ustanovenia § 448 CSP.

29. Žalobca podané dovolanie odôvodnil aj s poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) a písm. c) CSP; tvrdil, že v konaní pred súdmi nižších inštancií bola posudzovaná právna otázka, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

30. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

30.1. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zdefiniuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková), ktorá musí mať zreteľné charakteristické znaky. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o otázku právnu, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil rozhodnutie napadnuté odvolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a) až c) ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj napr. sp. zn. 1Cdo/126/2017, 2Cdo/225/2016,

3Cdo/235/2016, 4Cdo/89/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/20/2017, 8Cdo/73/2017).

30.2. Ak dovolací súd má riešiť právnu otázku, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), tak v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení je povinnosťou dovolateľa ako procesnej strany a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom, uviesť ako ju riešil odvolací súd, b) uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/146/2017 z 22. februára 2018), c) uviesť rozhodnutia dovolacieho súdu, od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť.

30.3. Obdobne, pokiaľ má dovolací súd riešiť právnu otázku, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP), je povinnosťou dovolateľa ako procesnej strany a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená a c) uviesť rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré posudzovanú právnu otázku riešili rozdielne.

31. Dovolateľ podľa názoru dovolacieho súdu dovolacie dôvody nevymedzil spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP, najmä nevymedzil právnu otázku spôsobom uvedeným v bode 30.2. a 30.3. tohto rozsudku; dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia vymedzil len uvedením zákonného ustanovenia (§ 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP); právnu otázku dostatočne nekonkretizoval a z obsahu dovolania nebolo možné vyabstrahovať namietanú právnu otázku a nesprávnosť jej posúdenia; len vo všeobecnosti tvrdil, že v konaní bola posudzovaná právna otázka, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

31.1. Odkazom v texte dovolania síce dovolateľ poukázal na niektoré rozhodnutia dovolacieho súdu týkajúce sa vo všeobecnosti dobromyseľnosti vo vzťahu k oprávnenej držbe (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/12/2011, 6MCdo/1/2011 a 6Cdo/2012/2022); absentuje konkretizácia, v čom sa mal odvolací súd od týchto rozhodnutí, ktoré podľa dovolateľa predstavujú ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu odchýliť, resp. ktorú právnu otázku v týchto rozhodnutiach dovolací súd riešil a riešil ju rozdielne (z obsahu uvedených rozhodnutí rozdielnosť záverov dovolacieho súdu nevyplyva). Okrem uvedených rozhodnutí dovolateľ poukázal aj na rozhodnutie dovolacieho súdu týkajúce sa práva na spravodlivý proces a úlohu dokazovania v ňom (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4Obdo/27/2018), avšak s poukazom na vady dokazovania, vo vzťahu ku ktorým žalobca vymedzil dovolací dôvod tvrdenou vadou zmätočnosti (§ 420 písm. f) CSP).

31.2. Dovolací súd konštatuje, že jadrom dovolacej argumentácie bola argumentácia vo vzťahu k zmätočnej vade; namietané nesprávne právne posúdenie dovolateľ však nekonkretizoval spôsobom podľa § 432 ods. 2 CSP.

31.3. Vzhľadom k vyššie uvedenému dovolací súd námietku nesprávneho právneho posúdenia uzatvára, že v tomto rozsahu bolo dovolanie neprípustné, nakoľko dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 CSP.

32. Dovolací súd tak konštatuje, že dovolanie v časti namietajúcej vadu podľa § 420 písm. f) CSP spočívajúcu v nepreskúmateľnosti rozhodnutia je síce prípustné, ale nie je dôvodné; ak dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP dovolanie nie je prípustné, nakoľko dovolací dôvod nebol vymedzený prípustným spôsobom. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

33. Dovolací súd žalovaným 1/ a 2/, v dovolacom konaní úspešným, priznal podľa § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP voči neúspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

34. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.